

Pædagogisk læreplan for Valbyhøj 2021-2023

Giv børnene ret
Til at lege og lære,
At drømme og forme,
Leve og være.
Kun der hvor børn
Kan føle sig trygge,
Gror det, de gamle
Kaldte for lykke.

Carl Scharnberg

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

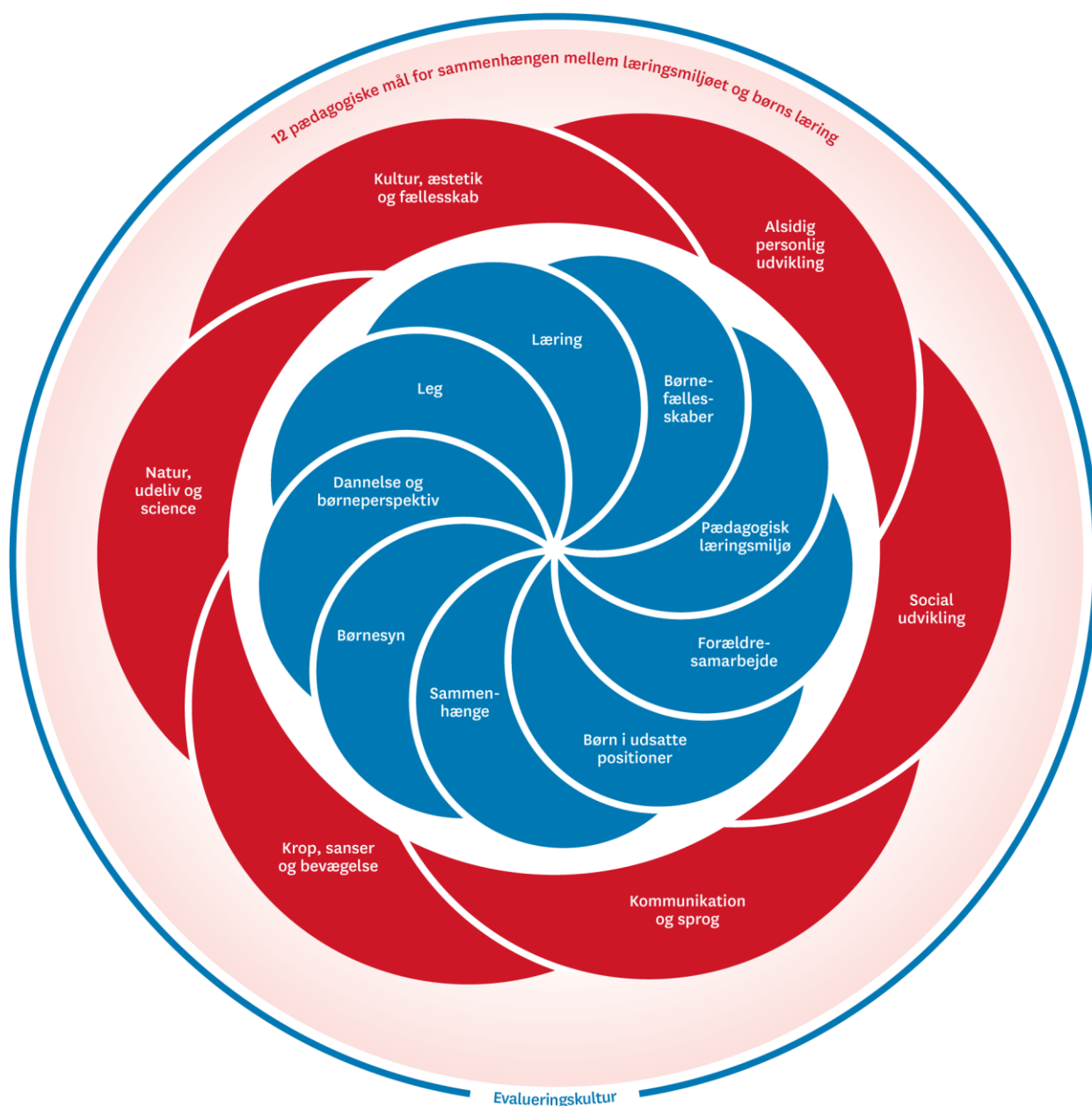
[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Valbyhøj er en lille, selvejende integreret institution med 13 vuggestuebørn og 21 børnehavebørn. Vi er beliggende i Valby – tæt ved Valby station og dens muligheder for at komme med bus og tog ud i den store verden.

Institutionen er fra 1935 og ligger i to lejligheder – det betyder, at de fysiske rammer giver tryghed og overskuelighed for børnene og forældrene. Normeringen i huset er medvirkende til, at alle voksne kender alle børn og forældre, hvilket vi ser som en klar fordel i forhold til samarbejdet med forældrene om det enkelte barn og i forhold til barnets mulighed for at føle sig tryk i hele huset. Personale, børn og forældre har en fælles oplevelse af, at det er "Vores hus", som vi værner om og passer på.

Vi har vores egen legeplads, der byder på rig mulighed for forskellige lege – vi har et skur med cykler og legetøj – og i foråret sår og planter vi i vores plantekasser. Vi har også mulighed for at lave bål på legepladsen.

I hverdagen har vi fokus på at udvikle børnenes individuelle personlighed ved at styrke deres stærke sider samt lære dem at formulere og udtrykke sig klart i større og mindre grupper. Samtidig mener vi, at det er væsentligt at skabe rum for udviklingen af børnenes sociale kompetencer, så de bl.a. er i stand til at skabe venskaber og vise respekt for hinanden.

Vi mener, at det er vigtigt at styrke børnenes intellektuelle udvikling gennem samtaler, spil, højt-læsning m.m.

Vi vægter at styrke børnenes selvværd ved at opmuntre dem til at være selvstændige og selvhjulpne, og de voksne er rollemodeller i forhold til at vise vejen i forhold til fx at rydde op og hjælpe hinanden med hverdagens opgaver.

I Valbyhøj arbejder vi med "leg og læs", som er en metode til at lege skriftsprog ind i børnenes hverdag. Det starter i vuggestuen, hvor børnene bliver gjort opmærksomme på skriftsprog bl.a. via personlige ordkort, sangkort og spil. I børnehaven har hvert barn en Ordkasse, som følger barnet indtil skolestart.

Derudover er der et stort fokus på at få skabt gode relationer mellem børn-børn, børn-personale og personale-forældre – da det er i relationerne, der er størst mulighed for udvikling. Samtidig med arbejdet med relationerne, har vi også et stort fokus på at møde det enkelte barn indenfor nærmeste udviklingszone – og særligt i forhold til den sproglige udvikling.

Vi har mange traditioner i huset blandt andet måden vi fejrer fødselsdage, afslutning, forældre-kaffe, førstehjælpskursus til børn, malekursus med Anette Haslund, sommerfest, julefrokost og juleflip.

I Valbyhøj er det vigtigt for os at se det enkelte barn, som det unikke væsen det er – og at se og samarbejde med lige præcis den familie, som barnet tilhører. Vi vurderer altid sammen med foræl-

drene hvornår barnet fx er klar til at smide bleen eller at starte i børnehaven. Sammen med forældrene har vi altid et fokus fremad mod de næste mål for barnet – fx holder vi samtaler med forældrene omkring 2 års alderen, hvor vi taler om, hvad det er vi sammen arbejder hen mod og har fokus på frem mod børnehavestart. Ligeledes starter vores fokus på skolestart sammen med både børn og forældre et år inden barnet skal starte i skole.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi ser grundelementerne i den styrkede læreplan som vores faglige viden og positionering – både set ud fra det enkelte barn og fra børnegruppernes behov.

I Valbyhøj er vi pædagogisk optaget af, at det har en værdi i sig selv at være barn. Vi er forventningsrige i forhold til at have en tro på, at børnene kan rigtig mange ting selv – og vi har positive forventninger til, at de er mestre i at øve sig på læring indenfor den nærmeste udviklingszone. Det er vigtigt for os at give omsorg og nærvær – og at alle børn ses hver dag – som lige præcis det unikke væsen, de hver især er.

Vi lytter til børnene og tager dem alvorligt – det kan både være i forhold til de pædagogiske aktiviteter, konflikter i leg eller når fx mor og far skal skilles. For os er det vigtigt at være troværdige rollemodeller, som børnene er trygge ved – og som kan være medvirkende til, at alle børn uanset køn, alder og kultur oplever at have indflydelse på egen hverdag.

Vi følger børnenes initiativer og er nysgerrige på, hvad der optager dem og interesserer dem. På den måde kan vi følge deres spor.

Legen har en central rolle i Valbyhøj – det kan være i børnenes spontane og selvorganiserede leg eller i den rammesatte leg, hvor personalet med deres faglige viden er aktive medspillere i forhold til fx at sikre at alle børn er i en legerelation. Det kan fx være at et barn har brug for guidning i forhold til de sociale spilleregler i en leg – her kan den voksne være med til at oversætte de enkelte børns initiativer og intentioner. Et særligt fokuspunkt hos os er at være specielt opmærksom på de børn, der har meget svage initiativer – dem skal vi opfange, fortolke og guide barnet videre.

De voksne har fokus på at positionere sig i legen, så alle børn støttes bedst muligt i deres nærmeste udviklingszone.

Den tydelige struktur i Valbyhøj giver børnene en tryk og forudsigelig ramme at navigere ud fra. Det giver dem overskud til læring. Vi bruger fx dagskemaer med pictogrammer i både vuggestuen og i børnehaven, hvilket giver børnene en mulighed for selv at skabe sig et overblik over dagen. Derudover har vi ugeplaner, som giver forældrene en mulighed for at have en dialog med deres børn om, hvad ugen bringer.

Vi arbejder løbende med indretningen af stuerne, så der er mange forskellige muligheder for leg og læring – og soverummet giver os mulighed for leg med en lille gruppe i et særlig skærmet læringsmiljø. De muligheder for fysisk udfoldelse, som vi ikke kan tilgodese indenfor, dem finder vi fx på vores egen legeplads, i Vigerslevparken, Søndermarken og andre legepladser.

Børnefællesskabet er en vigtig faktor i Valbyhøj – alle børn inkluderes og føler sig som en del af fællesskabet uanset alder, kompetencer og forskelligheder. Børnene oplever sig selv i forskellige roller i fællesskabet – fx som borddækkere i børnehaven eller som hønemor i Alle mine kyllinger. Der er plads til, at man også kan trække sig fra fællesskabet – nogle gange kan man godt have brug for at sige Nej til en leg eller for at holde en pause væk fra kammeraterne. Børnene i vuggestuen inddrages som medspillere i egen hverdag som fx hjælper til samling, at hente rullebordet sammen med en voksen og hjælpe med at dele service ud til frokost.

Vi ser det som et fælles ansvar for både børn, forældre og personale, at fællesskabet fungerer – vi har et fokus på at invitere andre ind i fællesskabet. Forældrene i børnehaven får udleveret en liste med adresser og telefonnumre, så de kan understøtte fællesskabet ved at lave legeaftaler.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det er vigtigt for os, at alle børn får en god og tryk start på dagen. Alle bliver modtaget med et Godmorgen samtidig med at barnets navn nævnes. Nogle børn har brug for et kram, nogle har brug for at sidde på skødet, andre har brug for at vinke – og andre igen går bare i gang med at lege eller hjælpes i gang med en leg.

Ligesom det er vigtigt med en god start – er det også vigtigt at slutte dagen godt af. Derfor vægter vi også at få sagt farvel og tak for i dag til alle børn og forældre. Nogle børn kan selv afslutte den aktivitet, de er i gang med og få det ryddet op – andre børn har brug for guidning til at afslutte.

I Valbyhøj arbejder vi struktureret, hvilket betyder, at der er mange faste rutiner i løbet af en dag. Det giver både børn og voksne en ro og et overskud, så de voksne bedst muligt kan støtte børnene i deres udvikling. Vi oplever, at børnene har overskud til at udvikle sig, når de voksne har sat nogle tydelige rammer for dem.

Vi giver os tid til at børnene kan øve sig, gentage rutiner, udvikle sig og lære. Fx har de store vuggestuebørn en kurv med navn på, som de får efter frokost. Så sidder de på tæppet sammen med en voksen og øver sig i at tage deres tøj af, inden de skal sove. Efter middagsluren skal tøjet så på igen – og der gives tid til at øve sig – med en guidende og opmuntrende voksen nær ved. Et eksempel fra børnehaven kunne være at børnene selv smører deres madpakker, dagen inden de skal på tur. På selve dagen for turen, finder man sin egen madpakke med navn på, tager en drikkedunk og putter tingene i ens egen rygsæk. Madpakken smager ekstra godt, når man selv har smurt den og ved, hvad der er i.

Organiserede læringsrum

Vi arbejder målrettet med de seks læreplanstemaer og ser grundelementerne som vores faglige viden og positionering set ud fra børnegruppens behov.

Vi arbejder med ugeplaner og et fokus på at arbejde i mindre grupper for at skabe kvalitet i relationen, så vi igen skaber de bedste betingelser for at se det enkelte barns behov og muligheder for udvikling.

Når vi arbejder med læreplanstemaerne, er vi optagede af, hvad der skal til for at nå de mål, vi har sat os – hvordan kommer vi derhen og hvilke tegn ser vi hos børnene på, at vi har nået målene. Undervejs evaluerer vi, om der er noget, der skal justeres.

Vi sætter rammerne, vi understøtter og udfordrer børnene.

Frie læringsrum

Vi bruger det frie læringsrum til børnenes leg – vi observerer, hvad de er optaget af og hvad vi kan hjælpe med i læreprocessen.

At kunne mestre leg er forudsætningen for at kunne "lære at lære" (Ingrid Pramlign Samuelson, Professor, Göteborg). Derfor er det en vigtig pædagogisk opgave, både at lære alle børn at lege og at blive i stand til at lære. I den sociale læring, som legen er, gælder det bla. for barnet om at øve sig på at udsætte egne behov, at være robust og vedholdende, indgå i relationer, rumme overgange og skift og at føle empati.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrene er en vigtig aktør i det fælles fokus på barnets trivsel og læring. Derfor er den daglige dialog med forældrene vigtig for os i Valbyhøj. Dialogen kan være smalltalk, longtalk og også en dialog om svære ting, der er på spil i den enkelte familie. Tilliden er et vigtigt fokus for os, da det er altafgørende for at skabe de bedste muligheder for det enkelte barn.

Det er vigtigt at have dialogen om, hvad der rør sig hjemme og i institutionen, så vi gensidigt kan justere vores fokus i forhold til det enkelte barn. Det kan fx være at vi i en periode oplever et barn, der trækker sig fra legene og har brug for meget voksenkontakt - det kan være vi i dialogen med forældrene erfarer, at der er alvorlig sygdom i familien – og så kan vi tage snakken med barnet, hvis det aldersmæssigt er der, og ellers er der et øget fokus på nærvær og omsorg.

Personalet skriver hver dag på whiteboards, hvad børnene har lavet – og der laves jævnligt plancher med billeder til at understøtte fortællingen. Vi har sammen med bestyrelsen fravalgt at have et Forældreintra, da vi hellere vil have vores fokus på den direkte kontakt til forældrene og omvendt.

Alle forældre tilbydes mindst en gang om året samtaler ud fra Vækstmodellen, hvor der er et fælles samarbejde om, at barnet trives og udvikles. Her skrives der referat, hvor de fælles aftaler er tydelige.

Vi kan anbefale bøger med relevant indhold til forældrene, og vi kan anmode om sparring fra Ressourceteamet og Kompetencecentrene med samtykke fra forældrene.

I det daglige opfordrer vi forældrene til at følge op på fx ture vi har været på eller aktiviteter, vi har lavet.

Børnehaven havde fx et projekt med at besøge alle Vestegnens glemte kæmper – og i den forbindelse var flere af familierne på ture ud at finde nogle af kæmperne.

I vores planteprojekt, hvor vi bla. har sået tomater, har alle børn fået deres egen tomatplante med hjem i en potte, som de selv har dekoreret – den skal de så passe hjemme sammen med forældrene.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

En stor del af hverdagen i Valbyhøj er bygget op omkring elementer, der oprindeligt var for at tilgodese et enkelt barns behov, men som faktisk også giver mening for hele gruppen. Blandt andet bruges der dagskemaer med pictogrammer i både vuggestuen og børnehaven, ligesom vi kan bruge pictogrammer og konkreter for at gøre den voksnes kommunikation tydeligere for det enkelte barn.

De voksne er opmærksomme på at se alle børn – og dermed også de børn, der er udsatte. Netop fordi Valbyhøj er så lille en institution, ser vi alle børn og der, hvor de har brug for en ekstra opmærksomhed. Ved at arbejde med mindre grupper af børn øges muligheden for at guide og støtte de børn, der har et særligt behov. Vi mener desuden det er vigtigt at have i mente, at alle børn i perioder af deres liv kan være i en udsat position.

Det er vigtigt for os, at alle børn er en del af fællesskabet – og vi italesætter, at alle er forskellige og har brug for forskellige rammer og guidning. Fx er der nogle børn, der har brug for en kuglepude at sidde på, nogle børn har kun brug for 2 valg, mens andre har brug for planlagte pauser. Alt dette er en naturlig ting hos os – alle drenge og piger kan gå med kjole og/eller Supermandtrøjer.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Det fælles fremadrettede fokus startes ved forældresamtalerne i marts måned året inden barnet skal starte i skole. Her er der en dialog om, hvilke kompetencer der er vigtige at være i besiddelse af, når man skal starte i skole – og hvad det specifikt er der vil blive arbejdet med i børnehaven, og hvad det kan være godt at have fokus på hjemme. Ved behov inviteres den modtagende skole ind i samarbejdet for at kunne være med til at kvalificere den fremadrettede indsats.

I slutningen af august måned starter storegruppen, der samles fast hver tirsdag. Aktiviteterne tager udgangspunkt i den enkelte børnegruppe – men altid med et fokus på, at børnene tør at møde nye udfordringer, kan fordybe sig, kan være vedholdende, kan være en del af et fællesskab, kan udsætte egne behov og kan tage egne initiativer til at indgå i relationer.

Børnene får mulighed for at blive nysgerrige på tal, bogstaver, mønstre, former og for at blive udfordret motorisk fx ved at komme i skøjtehallen.

Allerede i foråret italesættes det, at børnene er en del af storegruppen, hvilket betyder, at der er nogle nye ting, man skal øve sig på – fx at mærke efter hvornår man skal på toilettet, have en ide om, hvilket tøj, der passer til vejret osv.

I august laves der 5 års sprogvurderinger og i starten af efteråret holdes der samtaler igen, hvor både forældrene og vi har udfyldt det gældende overgangsskema. Skemaet giver et billede af, hvor vi skal have fokus frem mod starten i KKFO foråret efter – der følges op på samtalerne og overgangsskemaerne i februar.

Sammen med børnehaven besøger børnene KKFO'en og børnehaveklassen – fortrinsvis på den skole, hvor det enkelte barn skal gå. Desuden deltager vi i OL på KKFO'en ved Vigerslev Alle Skole, hvor vi møder nogle af de andre børn, der skal starte.

Vi vil stadig fremadrettet forsøge at få en dialog med Vigerslev Alle Skole i Stærkt Samarbejde i forhold til, om der er nogle specifikke kompetencer, som de oplever at børnene fra Valbyhøj mangler – således at vi kan målrette vores førskolearbejde endnu bedre.

Fokuspunkter i arbejdet om tirsdagen:

- Øve sig i at holde fokus på en bunden opgave
- Øve sig i at kunne modtage og handle på en kollektiv besked
- Øve sig i at bruge fantasien, forestille sig ting og komme med egne ideer på løsninger
- Øve sig i at lytte, fortælle og at vente på tur/udskyde egne behov
- Øve sig i at sidde på en stol, klippe og holde på en blyant

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bruger de lokale legepladser i området meget, da de kan tilbyde udfordringer, som vores egen legeplads ikke har.

Vi bruger det lokale bibliotek – både til at låne bøger og få et kendskab til bibliotekets muligheder, men også som et læringsrum med teater og sproglige aktiviteter som fx Rim-makker.

Den lokale biograf viser små udvalgte film – som specielt børnehaven nyder godt af.

I december besøger de ældste vuggestuebørn Timotheus Sogns Kirke, hvor en børnehave i vores netværk går Luciaoptog og laver krybbespil.

Hele Valbyhøj går samlet til Tingstedet eller Valby Maskinpark for at købe juletræ hos den lokale juletræssælger – børnene hjælper hinanden med at transportere træerne hjem på vores træk-vogn. Efterfølgende pynter børn og forældre træet til vores julearrangement.

Vi benytter os af tilbud i Prøvehallen og Valby Kulturhus.

Hvert efterår er vi med i den landsdækkende Affaldsindsamling, hvor vi samler skrald i lokalområdet.

Vi har årskort til Zoologisk Have, som bruges både af vuggestuen og børnehaven. Udover almindelige ture til Zoo, er der også to fra børnehaven og en fra vuggestuen, der er uddannet til at kunne bruge Skoletjenesten. Hvert efterår er der et projekt med besøg i Biologisk Værksted, hvor børnene fx kan røre ved fx mus, slanger og biller.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi har et løbende fokus på at få den bedst mulige og fleksible indretning, der fungerer for børn og voksne i vores lille institution.

Vi skal lave mange forskellige aktiviteter i løbet af dagen på få kvadratmeter – og derfor kræver det, at vores møbler og lamper kan flyttes.

Stuerne er inddelt i legezoner, der er fleksible i forhold til børnenes interesser og behov. Vi har en opmærksomhed på, hvad der optager børnene og indretter udvalget af legetøj efter det. I vuggestuen sker det ud fra observationer af børnene – i børnehaven er der en dialog med børnene i forhold til hvilket legetøj, de synes skal byttes ud med noget andet.

Det er vigtigt for os, at tingene er tilgængelige for børnene, så de selv kan træffe valg i forhold til aktiviteter. Fx kan børnene i vuggestuen selv kravle i ribben og tage bolde frem – i børnehaven er blandt andet puslespil, sakse og farveblyanter tilgængelige, så man kan øve sig.

På badeværelset er der også fokus på, at børnene kan selv – der er skamler, så man selv kan vaskе hænder og tørre dem bagefter – ved puslebordene er der stiger, så børnene selv kan kravle op og ned.

Der er fokus på at skabe et miljø med et godt lys, støjdemning og en indretning, hvor der også er plads til fordybelse og ro – vi italesætter fx at det er på legepladsen man råber og løber, da de fysiske rammer hos os ikke gør det muligt inde. I vuggestuen er der dog et rum til at tumle og løbe i.

Vi har et fælles fokus på, at børnene hjælper hinanden med at rydde op – og i de rigtige kasser. Derved fremstår stuerne og legetøjet altid indbydende og klar til leg og læring.

I vores fælles gang og på en væg i vuggestuen er der malerier inspireret af H.C.Andersens eventyr. Disse malerier indbyder til megen dialog og sang – både mellem børnene, mellem børn og forældre og mellem børn og personale.

Det er vigtigt for os, at vi præsenterer de ting børnene laver på en respektfuld måde – det skal være indbydende og vise, at det, barnet har lavet, har en værdi. Fx afsluttes det årlige maleprojekt med en fælles fernisering, hvor alle forældre inviteres til at komme og se kunst lavet af både børnehave- og vuggestuebørn. Inden ferniseringen taler vi med børnene om, hvad en fernisering er, og hvordan man deltager i en fernisering.

Vi tilrettelægger ofte arbejdet med børnene i små grupper, så der er plads og rum til at det enkelte barn kan trives og udvikles. Vi er opmærksomme på at tale respektfuldt til og om hinanden – både børn/børn, børn/forældre, børn/voksne, forældre/voksne og forældre/forældre.

Antallet af børn i institutionen giver os en øget mulighed for at have fokus på de udsatte børn og deres særlige behov. Der er en dialog med børnene i børnehaven om vores forskelligheder – og hvis det opleves at børn ekskluderer andre børn, er det noget der er en dialog om fx med Fri for Mobberi.

Det er vigtigt for os, at børnene er medskabere af deres egen hverdag – og dette bliver de blandt andet ved, at vi tør give dem et ansvar og have nogle forventninger til dem om, at de er kompetente og gode til at agere i deres egen hverdag.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi er i dagligdagen lyttende og giver positiv respons, således at alle børn føler sig trygge. Vi har fokus på at børnene guides til at blive selvhjulpne fx i forhold til rækkefølger (først gå på wc, dernæst vaske hænder og til sidst tørre hænderne). Desuden øver vi barnet i at være deltagende i egen hverdag – lære at tage tøj af/på, dække bord, dele ud, række videre, bede om fx kanden, spise selv, rydde op efter frokost, synge sange, øve toiletbesøg, mærke egne og andres grænser, vente på tur og at holde fokus.

Vi møder børnene på deres forskellige udviklingsniveauer og skaber rum til udvikling – vi understøtter barnets gå-på-mod og det at turde noget nyt i forhold til nærmeste udviklingszone.

Vi hilser alle børn, der kommer med et "godmorgen" med navns nævnelse. Vi holder samling mindst 4 gange om ugen. Samlingen har en tydelig start og slutning, vi bruger navnekort, taler om hvem der er kommet og hvem der er fraværende, synger sange og taler om dagen ud fra pictogrammer.

Vi arbejder fokuseret med at komme ned i øjenkontakt og på at forstå og fortolke det enkelte barns intentioner – vi UGL'er.

Læringsmiljø 3-6 år:

Barnet deltager aktivt og engageret i de praktiske opgaver i hverdagen for at støtte op om dets ansvarlighed og selvstændighed, samt give barnet udfordringer igennem forskellige pædagogiske aktiviteter. Disse aktiviteter skal flytte barnets grænser i forhold til egen formåen – og har et fokus imod at klæde barnet på til en god skolestart, hvor der udvises livsduelighed og gå-på-mod.

Vi har fokus på relationer mellem barn/barn og barn/voksen, da det er i relationerne børn og voksne kan udvikle sig – vi er opmærksomme på, at alle er i en relation og guider de børn, der har et ekstra behov for hjælp til at indgå i relationerne.

Vi har fokus på

- at holde rundkreds, hvor alle kan komme til orde.
- at barnet har selv- og medbestemmelse. Det får opgaver og støttes i egne initiativer.
- barnet får voksenstøtte til at blive selvhjulpent.
- at barnet udvikler sig gennem leg.
- det, der er væsentligt og interessant for barnet her og nu.
- planlagte aktiviteter, ture og leg - men har også plads til spontanitet.
- at vi siger goddag og farvel til alle.
- at vi har en forudsigelig hverdag, med bla. Ugeplaner og dagskema med pictogrammer.
- at vi er opmærksomme på, hvem som er til stede, og hvem som mangler.
- at vi alle er medskabere af en varm og kærlig atmosfære, med plads til kram og nærvær – fjol og kærligt drilleri.
- at vi prioriterer aktiviteter i mindre grupper.
- et godt forældresamarbejde.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsmiljø 0-2 år:

- Vi har fokus på, at vi som voksne fungerer som rollemodeller og møder alle på samme måde, samt taler om, at forskelligheder er okay og være nysgerrige omkring dette.
- Vi lægger vægt på at give børnene omsorg og tryghed ved knus, kram, anerkendelse og øjenkontakt. På denne måde fungerer vi som rollemodeller.
- Vi hjælper børnene til at blive opmærksomme på andres behov og interesser og agere derpå.
- Vi skaber rammerne for fællesskabet ved at holde samling og dele os op i mindre grupper/fællesskaber. Her er fokus på at være sammen om en aktivitet.
- Vi guider børnene i konfliktsituationer og sætter ord på, så børnene i sidste ende selv lærer at løse deres konflikter.
- Vi hjælper børnene til at omgås hinanden på en respektfuld og omsorgsfuld måde fx ”hov, den bil legede Peter med, du kan tage den anden bil, den er der ingen, der leger med”.
- Vi opmuntrer børnene til at lege sammen evt. i et skærmet område med plads til fordybelse. Vi guider dem til at skiftes til at bruge legetøjet/bytte rundt/deles om.
- Fri for Mobberi-kufferten til vuggestuen.
- I perioder har vi forløb med Slåskultur.

Læringsmiljø 3-6 år:

Vi bruger legen til at skabe relationer, hvor børnene kan øve sig i at forstå andres følelser og intentioner. Alle er en del af fællesskabet og vi taler om forskelligheder i baggrund og kultur som en styrke. Alle kan byde ind med noget til fællesskabet.

I de daglige samtaler og til rundkredsen taler vi med børnene om de sociale spilleregler, som de får mulighed for at prøve af, og vi støtter dem i legen, hvor de omsætter input til eget liv og læring. Vi opfordrer de store til at lære de yngre børn om sociale spilleregler og vi guider børnene i konfliktsituationer, så de selv lærer at løse deres konflikter.

Samarbejde er vigtigt i forhold til at kunne navigere i en gruppe – dette har vi fokus på fx når alle hjælper med at rydde op – eller børnene hjælper hinanden med tøjet.

- Vi griber ind ved drillerier.
- Fri for Mobberi-kuffert.
- Falckkursus.
- Føl-ordning.
- Rytmik og bevægelse.
- "Brug dine ord".
- Legeaftaler privat/ telefonliste.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi benævner handlinger i hverdagen, og sætter ord på det, vi ser – vi bruger UGL og gentager.

Vi læser højt, spiller spil og synger meget i løbet af dagen.

Vi guider børnene til at kunne se og tolke på andre børn og deres følelser ved at benævne, det vi kan se, fx at barnet er ked af det og græder.

Vi bruger ordkort til samling med alle børnenes navne, så de introduceres til skriftsproget og øver sig i at genkende deres eget, samt de andre børns navne.

Vi sætter handling sammen med den sproglige anvisning, så børnene forstår det, vi vil have dem til at gøre. Vi bruger pictogrammer på vores dagskema og til samling – og i kommunikationen med de børn, der er meget visuelle. Vi tager selv billeder af aktiviteten og bruger disse i kommunikationen.

Læringsmiljø 3-6 år:

Personlig ordkasse og ordkort, som gør barnet opmærksom på skriftsproget samtidig med det talte sprog. Rundkreds, som kan indeholde alt som hører til den sproglige udvikling fx overbegreber, forestillingsevne, lytte, fortælle, rime, synge osv.

Vi læser bøger, hvor børnene inddrages i de historier, der læses. Der er fokus på dialogen, hvor børnene får mulighed for at styre samtalen.

Samtaler i hverdagen, hvor sproget strækkes og udvides.

Samtaler i små grupper til frokost.

Historielæsning til frugt, børnene bliver inddraget i valg af bøger, der læses højt af – er det en historie, der er filmatiseret, ser vi nogle gange den bagefter.

Vi spiller spil målrettet udviklingsniveau – fx Alias til de store, hvor man skal komme med hints til at gætte et billede, billedlotteri og huskespil.

Vi tager på ture, der giver nye inputs til dialog.

I Storegruppen er der fokus på dialog, sprog og at blive robust inden skolestart.

Vi bruger de digitale medier, f.eks. iPad'en, hvor der er sange og historier. Vi søger oplysninger på internettet, hvor børnene kan møde forskellige former for udtryk.

I konfliktsituationer opfordrer vi til at børnene til at bruge "deres ord".

Med udgangspunkt i barnets alder og udvikling introducerer vi dem for humor og ironi.

Som voksne er vi bevidste om at vores kropssprog stemmer overens med det talte sprog.

Vi vægter det tværfaglige samarbejde højt.

Vi lærer børnene at modtage en kollektiv besked.

Vi bruger rim, ræmser og synger med børnene.

Vi sætter ord på det, vi gør.

Vi laver månedens sang, som børnene vælger og selv tegner pictogrammer til, så sangen bliver visuel.

Vi har tematiseret arbejde fx i forbindelse med besøg i Bio 3 i Zoo, hvor temaet kan være slanger.

Dem kan vi røre ved, lugte til, finde viden om og fx lave en Anakonda, der fylder loftet i hele gangen.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsmiljø 0-2 år:

Grovmotorisk; Vi laver rytmik og gymnastik, hvor hele kroppen er i fokus, samt går ture, leger på legepladsen og tumler og danser på stuen, leger slåskultur.

Finmotorisk; Vi klipper, tegner, laver perler, maler med pensel, leger med modellervoks og leger med forskellige typer af legetøj, der stimulerer den finmotoriske udvikling.

I vuggestuen er der madras, ribbe, drejestol og trampolin tilgængelig, så børnene kan udfordre sig selv motorisk. De har også adgang til selv at tage bolde og trædesten.

Vi benævner fx madsituationer ”av, suppen er varm, se hvor den ryger” eller på legepladsen ”uh, det er koldt, se, jeg har gåsehud”.

Vi puster sæbebobler og på den varme mad. Vi laver afslapning med musik og bruger fjer, til at kilde med. Vi giver massage med fx rulle, børste, og ”hovedbundsdims”.

Vi rører ved forskellige materialer fx kartoffelmel, karse, modellervoks og fingermaling.

Vi taler om, hvad de forskellige kropsdele hedder, fx via sanglege, samt benævner, når børnene fx tager tøj på ”strømpen skal på foden”. Derudover snakker vi om, hvad kroppen kan og eksperimenterer med det. Vi er rollemodeller for børnene og viser, at vi er glade for at bevæge vores krop. Vi sætter fx løbelege i gang og motiverer børnene til at udfordre kroppen og føle glæde ved at kunne løbe hurtigere og hurtigere, samt føle at de bliver forpustede. Glæden ved at kunne gribe, kaste, sparke til en bold.

Vi snakker primært i spisesituationer om den mad, vi indtager og hvad der er godt at spise meget af/lidt af. Vi øver os i at spise med bestik, og fejrer de små sejre barnet har, når det fx endelig kan tage sine bukser eller strømper på.

Læringsmiljø 3-6 år:

Personalet har fokus på bevægelse i hverdagen, hvor der er rytmik/bevægelse/ balancebane og Op og Hop/Yoga 3 gange om ugen.

Vi tager på ture, der kan tilbyde motoriske udfordringer – fx til Bjerget i Albertslund.

Vi leger regellege – og bruger ofte legepladsens læringsrum, da vores fysiske rammer inde ikke er så store.

Vi leger sanglege, laver bevægelseshistorier og bruger vores 3 rullebræt fokuseret i forhold til at udvikle tonus og koordinering.

Børnene støttes i af- og påklædning fx når vi skal ud af huset.

Vi afholder Falckkursus en gang om året, hvor der er fokus på omsorg for hinanden og på kroppens opbygning –vi har bla. en torso, der bruges på kurset og i vores løbende opfølgning hen over året.

Vi holder rundkreds, hvor vi bla. laver massage og afslapning.

Vi har madordning, hvor børnene præsenteres for forskellige råvarer – dufte og smage.

Børnene smører selv deres madpakker, når vi skal på tur – og de bærer den selv i rygsækken sammen med deres drikkedunk.

Børnene bliver præsenteret for forskellige sanseoplevelser igennem forskellige materialer. Vi tilstræber, at børnene kommer på legepladsen hver dag.

Vi har en kultur, hvor man er ”madmodig”, dvs. smager på mad, man ikke kender. Vi taler om den mad, vi spiser.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi går runder på legepladsen for at samle skrald op og smide ud, her er børnene inddraget. På ture gør vi opmærksom på naturens færdselsregler (fx at gå udenom blomsterne, ikke knække grene af osv.) Børnene deltager i pasning af planter ude/inde – og de er med til at så, følge planterne og høste afgrøderne.

Vi går på legepladsen i alt slags vejr. Vi kigger ofte ud af vinduet for at vurdere vejret og sætter ord på (det blæser, solen skinner, det sner, nu gik der en sky for solen etc.)

Vi gør opmærksom på, når det fx regner og åbner vinduet, så vi kan høre det. På legepladsen mærker vi regnen på huden og fanger snefnug med tungen. Vi mærker kulde og varme alt efter årstiden.

Vi guider børnene til fx at lave sandkager, blande mudder, gemme sig i krat, gå på meget forskelligt underlag, kaste med snebolde og snakker om, hvad dyrene hedder og årstidernes skiften. Vi samler insekter og små dyr, studerer dem, tager billeder og laver måske en lille bog, så dialogen kan følge med ind i vuggestuen og blive gentaget – mange gange.

Vi køber sommerfuglelarver, som vi følger på deres vej til at blive en sommerfugl, som til sidst sættes fri på legepladsen.

Vi følger haletudsernes udvikling i et akvarie på stuen – og vi besøger Zoo.

Læringsmiljø 3-6 år:

Vi fanger haletudser, observerer deres udvikling hjemme i vores akvarium og sætter dem tilbage, når de er blevet til små frøer. Vi taler om vigtigheden af at de kommer tilbage til den samme sø.

Vi har sommerfuglelarver, som vi følger indtil de er blevet til sommerfugle og bliver sluppet fri på vores legeplads.

Vi bruger Zoo og besøg i Bio 3 (skoletjenesten i Zoo), der byder på muligheder for at røre ved forskellige dyr og se fx slangeham.

Vi søger fakta på iPads for at udvide vores viden om forskellige dyr og naturfænomener.

Vi tager på ture til forskellig natur.

Om foråret sår vi forskellige frø, der vokser sig store inde i børnehavens vindueskarm – her kan børnene følge deres spire og vækst – indtil vi planter dem ud i plantekasser på legepladsen. Hen over sommeren høstes afgrøderne – og vi smager fx på tomater, chili, ærter og bønner.

Vi undersøger dyr/insekter gennem mikroskop og lup – i børnehaven har vi små glas med forskellige insekter, som børnene fx har fundet på legepladsen og som de så kan studere efterfølgende.

Vi inddrager naturens materialer til kreative aktiviteter.

Vi leger i naturen.

Vi samler affald til den årlige affaldsindsamling og taler om, hvorfor vi skal samle skrald, hvor længe det tager skraldet at blive nedbrudt i naturen osv.

Vi laver bål.

Vi bruger naturen i alt slags vejr.

Vi laver forskellige eksperimenter for at blive nysgerrige i forhold til bla. ild, luft og vand.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi pynter stuen til fastelavn, påske, jul osv. Vi fortæller om, hvad de forskellige højtider indeholder. Børnene laver fastelavnsris og julegaver til forældrene. Vi holder julefrokost. I løbet af året har vi i Valbyhøj traditioner såsom sommerfest, forældrekafe, Valbyhøjs fødselsdag og juleflip. Vi laver hyppigt vores eget modellervoks, maler med pensler og fingre og klistrer med ting, vi finder i naturen. Vi tegner med farveblyanter og øver os i at klippe og spidse farveblyanterne. Vi laver ture ud af huset til fx Zoo, teater og bibliotek. Vi synger sange til samling og spontant i hverdagen, samt hører musik hver dag. Vi har et kunstprojekt hvert år, der afsluttes med en fernisering, hvor forældrene indbydes.

Læringsmiljø 3-6 år:

Vi lægger vægt på traditioner året rundt: Sommerfest, forældrekafe, juleflip, vi henter juletræ, julefrokost for børnene, vi får besøg af en drillenisse, vi holder fastelavn, påskeharen kommer forbi, afslutning når man stopper i børnehaven og fødselsdage. Vi laver kreative aktiviteter til højtiderne: påske, fastelavn og jul. Børnene bliver præsenteret for forskellige materialer, f.eks. naturmaterialer, genbrugsmaterialer og ganske almindelige materialer som maling og papir.

Vi tager i biografen og teateret.

Vi taler om forskellige traditioner og trosretninger.

Vi har et kunstprojekt hvert år, hvor Anette Haslund laver et forløb, hvor børnene maler portrætter. Forløbet afsluttes med en fernisering, hvor forældrene indbydes. Vi fejrer Valbyhøjs fødselsdag hvert år – med rød løber, flag, kage og fødselsdagssang.

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskulturr, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskulturr som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

I foråret 2021 tog vi hul på at udvikle en ny evalueringsskulturr i Valbyhøj. Vi har ladet os inspirere af EVA og har valgt et skema, som vi vil planlægge aktiviteter eller pædagogiske fokusområder ud fra. I dette skema er der også plads til evaluering og dokumentation. Vores evaluering af indsatserne vil dels ligge på vores månedlige personalemøder – men også i tiden efter, hvor vi konti-

nuerligt vil dokumentere ved at gøre brug af blandt andet praksisfortællinger og fotos. Sammenhængen i forhold til det pædagogiske læringsmiljø og målene i læreplanen, vil være tydeligt i skemaet.

Ud over dokumentation som praksisfortællinger og observationer, vil vi bruge data fx fra TOPI-vurderinger og sprogvurderinger, der hvor det giver mening i forhold til at vurdere effekten for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

På vores pædagogiske dage før påske, vil vi hvert andet år samle op på læreplanen ud fra de evalueringer, som vi har lavet i de foregående to år – vi vil samle praksisfortællinger, der underbygger og viser, om vi har nået de opstillede mål – altså om tegnene er til stede på, at børnene har opnået det, som vi gerne ville, de skulle.

Evaluering af læreplanen vil vi se som en slags opsamling af den evaluering, der har været løbende gennem året – og er der behov for at justere læreplanen løbende, vil vi gøre det.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

[Pædagogisk læreplan](#)

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC